1878. X. évfolyam. 53. szám. Szombat, márczius 16.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Negyed évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám — „ 10 „

Előfizetési pénz s minden közlemény: FŐ-PIACZ, VECSEY-HÁZ FÖLDSZINT a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.

Előfizethetni helyben:

TELEGDI K. LAJOS és ifj. CSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok útján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczen-vidéki „független ségi párt“ közlönye.

EGYHÁZKERÜLETI NAGYKÖNYVTÁR DEBRECEN

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:

Öthasábos petitsorért 5 kr.

Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.

Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.

„Nyilttér“-en megjelenő közlemény öthasábos petit sora 25 kr.

Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugyanitén kéziratok sem adatnak vissza.

Előfizetésre való felhivás.

Lapunk 2-ik évnegyedére.

A „Debreczen“ hetenkint ötször megjelenő politikai lap folyó évi **ápr.—jun. negyedévi folyamára** előfizetést nyitunk.

Politikai tekintetben álláspontunk továbbra is változatlan marad. De **nyerni fog** a lap **élénkségében** és **tartalmasságában** azon arány szerint, a mint a t. közönség nagy becsü **pártoló figyelme** felénk fordul.

Felöleljük ezután is a társadalom minden érdekét. Kiméletlenül ostorozzuk az ez ellen vétőket. Emeljük az erényt. Tollunkat mindig e szent háromság fogja vezérelni: **hazafiság, jó szándék** és **igazság**.

Kitünő tollu munkatársaink dicséretéül legyen elég jeles czikkeikre utalnunk. Ennyi dolgozó erővel, mint a „Debreczen“, egy vidéki lap sem dicsekedhetik.

Minden fontosabb eseményről **távirati uton** értesitünk. Tárczánkban a jövő negyedben egy igen érdekes **eredeti regényt** közlünk **Zombory Gedő** jeles tollából.

Az előfizetési árak a lap homlokán olvashatók. Hirdetések a legjutányosabb áron közöltetnek.

Szilárd elhatározással, tántorithatatlanul haladunk kitüzött czélunk felé. Ennek érzetében bizalommal kérjük a t. közönség becses támogatását.

Hazafias üdvözlettel, Debreczenben, 1878. márcz. 15.

Szatmári Károly,
felelős szerkesztő.

Éljen
1848. márcz. 15.
emléke!

1878. márczius 15.

DEBRECZENBEN.

Emlékbeszéd.

Bögös Lajostól.

Mélyen tisztelt közönség! Szeretett Honfitársaim!

Felemelő érzést szül az óra, melyben valamely erény megérdemlett jutalmát látjuk kitüntetni; fenséges a nap, melyben a kegyelet hálaadóját rójja le akár egyes ember, akár egész nemzet azok iránt, kik az emberiség jóllétének biztositása körül, erélyt, munkásságot fejtettek ki, s kik nem sajnálták ontani vérüket a szent ügyért.

Mi is kegyeleti hálaadót rovunk le, kik ily roppant számmal gyültünk e dicső hamvakat fedező hantok köré, és a midőn a szivünkben szorongó fájdalom, könyeket csal ki szemeinkből, ugyanakkor a szem villámokat szór, — a multra emlékezés benyomása alatt, — az eltojtott harag bősz villámait. A világ mintegy elinditott óriási gépezet, örök mozgásban, örök harczban áll, a tudomány, müveltség, ipar, kereskedelem egyfelől hóditják a tért, másfelől megjelenik irtó pallosával a tudatlanság, a nyers erő, az erőszak, és mint a gépezet tengelyei, egymást koptatni törekednek; ez igy volt, igy van, s igy lesz, mig a gépezet — a világ — düledékké nem válik. Mi magyarok is egy tengely vagyunk a roppant világ gépezetében, és egy a fontosabbak között, minekünk is van szerepük a vén Európában, melynek első részét őseink dicsőségesen mondták el, s „ha Nubia párducza nem szül nyulfiat“, a következő sem leend dicstelen.

A magyar nem szegény multjában, voltak nekünk nagy férfiaink, kiknek példájok, tettök, életök, mig egy magyar lesz a földön, soha el nem enyészik; sőt voltak olyan halhatatlanaink is, kik a világtörténelemben nagy dolgok véghezvitelére voltak elválasztva, s bebizonyitották, hogy a magyar nemzet életerős, van akarata, igyekvése betölteni a helyet, mely számára van kimutatva a gondviselőtől. Ah! mint lelkesül a honfi, ha végig futja képzeletében azon nagyok neveit, és felujjitja emlékében büszkeségünket tápláló fényes tetteiket, kiknek számok egy egész sereg. Ők teremtének nemzetünk életében korszakokat, melyek a jog és kötelesség forrásaivá váltanak. Ó rólok támadt azon fényesség, mely a népünket jellemző „magyar dicsőség“ neve alatt bejárta a világot.

Száz és ezer veszély robogott el fejünk felett, s nem ritkán életünkbe is kerülhetett volna a küzdelem, de midőn egyrészről a Magyarok istene oltalmazó szárnyai között biztos menhelyet lelheténk; másrészről a nemzet jobbjai roppant szellemi és anyagi erejének köszönhetjük, hogy ezredévi létünkből már csak egy pár rövid évtized van hátra, s azon napok, melyek évfordulati napjai önzetlen megtartatásunknak és dicsőségünk messze elterjesztésének, nem nevezhetők-e ünnepnapoknak, nemzeti ünnepeknek? . . Sőt teljes joggal. Hisz alig van becsesebb birtoka a nemzetnek, mint emez ünnepnapjai, melyeken kiválólag emlékezik meg elhunyt jeleseiről, melyen leginkább tud lelkesülni mindenért, mi szép, jó, nagy és nemes; ha búja van, kisirhatja magát, öröme pedig ily magasztos pillanatban megszentelődik, s hatványozódik, a nemzeti ünnepek legalkalmasabb idők a hazaszeretet szitására, de meg ezekben látja a nép önmagát, ezekből tanulja megismerni, hogy mennyit ér?

Szent érzet szállja meg ilyenkor szivünket, a rég multnak nagy emlékei szemünk elé tünnek, s mintegy tükörben átlátjuk a lefolyt — sokszor tragicus — küzdelmek változásait, mintegy átéljük a nem látható időt, annak örömeit, szenvedéseit.

Boldogtalan az a nemzet, mely nem érdeklődik multja iránt, ezerszerte boldogtalanabb, mely örökös egyformaságot a tétlenségnek, semmit nem tevésnek, ennélfogva a mély tudatlanságnak sötét foltjait látja életében.

A magyar nemzet a multba néz, ragyogó szemeit nincs mért lesütnie, mert még a bukásból is dicsőség mosolyg reá, ezelőtt 30 évvel léteért küzdött e nép két kinos éven át, mely küzdelem betetőzte Árpád utódai fényes hirnevét, a leglovagiasabb, legvendégszeretőbb, a legbátrabb nemzet dicsőségét, s e fényes korszak kezdő betüje egy nap volt, mely mintha a föld, vagy a vén idő méhe lett volna, rohamos gyorsasággal küldte a nemzet fiatal óriásait, az ezekből álló hadsereget, a lelkesedést, ujjá teremtette a lelánczolt lelkiismeret világát, feloldotta a békókat, a levegőt illattal töltötte el, eltemette az emberiség átkát, a rabságot, feltámasztá a népek éltető lelkét: a szabadságot. E nap volt az, melyen a nemzet minden tagja, vágyát, óhaját, akaratát, örömét, lelkesültségét, mámorát, — énjét, felküldte a hon fővárosába, ezek belopództak az ifjak szivébe, ott zugva, tombolva nem birtak lenni tovább a szük keret között, akaratlanul kitört az érzés, fenkölt, ékes szavakban nyilatkozott a nemzeti érzelem; — kell-e mondanom, hogy e nap **1848. március 15-ike volt?**

*

E napon hangzott el ama nagy elv, melynek megtartása nem hagyta meghalni a népet: legyen köztünk egyenlőség, testvériség, szabadság.

E napon csendült meg a szabadságharcz halhatatlan dalnoka Petőfi ajkán az ige:

„Talpra magyar, hiv a haza!
Itt az idő: most vagy soha,
Rabok legyünk, vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszszatok.“

S a nemzet, mint egy ember, a hazaszeretet szent ihletétől lelkesittetve, felelt:

„A magyarok Istenére esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.“

E nap szülte hazánk büszkeségének: a honvédségnek eszméjét.

Ekkor látott először napvilágot az a 12 pont, melynek kihirdetése szétoszlatá hazánk egéről a sötét fellegeket, a béke és jólét vevén kezükbe az uralkodó pálczát. Elmondhatánk a költővel:

„Járjatok be minden földet, melyet Isten megteremtett,
Nem akadtok bizonyára, a magyar nemzet párjára.“ —

Csak látni kellett volna ama napon azt a lelkesedést, melytől áthatva, ifjaink felajánlák életöket, vérőket a haza szent érdekeiért, de hiszen kinek szive maradt volna hidegen, ki lett volna gyáva akkor, midőn oly férfiu állott élükön, kinek szivében a legszentebb haza s emberszeretet honolt, ki félretévé minden önérdeket, egyedül nemzete boldogitására, s imádott hona felvirágoztatására szentelte minden idejét, kinek lelkesült szónoklatára a gyönge hőssé, a gyáva bátorrá lőn, kinek nevét minden magyarnak imájába kell foglalni lefekvésekor, fekültekor, mint szent nevét, mert a ki azt viseli: a népjogok ihletett harczosa!.. E rendkivüli férfiu a nagy számüzött **Kossuth Lajos**, ki népének vezetője lett, s nagy elméje roppant hatalmánál fogva, magyarhont az igazság és szabadság hazájává alakitotta át, kiről egyik nagy ellenfele azt mondá, „hogy hazánk nagyszerű átalakulását, mely nélkül a nehéz idők sulya alatt rég leroskadtunk volna, a történelem össze fogja kötni nevével, ki azt 48-ban meginditotta s ernyedhetetlen erélylyel keresztülvitte;“ beismeri, „hogy a bekövetkezett szerencsétlen események daczára, müvének ezen része fenn maradt, és fenn fog maradni, mig nemzetünk él és országunk áll, s hogy ahoz a nemzet emléke és hálája lesz mindig csatolva.“

Midőn az önkény ránk uszitotta a kilencz oldalon vérszomjas tigriseit, kores férfiait, midőn jogaink tiprott romjain akarta felépiteni büszke trónusát, a nemzeti önérzet ma 30 éve „megálljt“ kiáltott s fegyverrel védte magát, a hatalom erőszakoskodása ellen folyt a harcz, s midőn már alig volt lefegyverezetlen ellen a hazában, midőn látta Ausztria, hogy minden törekvése sikeretlen, hogy megtörik ereje a nemzeti létért küzdő elszánt magyarok felett, akkor kimondotta reánk, szegény magunkra maradottakra a halálos itéletet, mert segélyül hivta ellenünk észak hatalmas államát. Nagy számu zsoldos katonák áraszották el határainkat, kozák lópatkók gázoltak elhunyt őseink hantjai felett, de bár százezer jött is ellenünk, az a sereg, „kiknek szemükben tüz s lelkök villáma égett,“ melyet csak csodálni tanult meg a bámészkodó világ, nem riadt vissza, ütközetről ütközetre nyerte a diadalt, s a harczi szerencse csillagára csupán az árulás vonhatta fekete fátyolát. Világos azon hely, hol hősi honvédeink kezéből kiragadtatott azon kard, melyen még akkor is gyáva ellenség vére gőzölgött.

Azonban forduljunk el e sötét képtől, és megihletődve tekintsünk végig e szent helyen, hol vagyunk, hol Mars, a hadisten száguldott végig tüszkölő ménen 30 év előtt és az elhullt hősi szivek porló hanvai felett ejtsen egy könyüt a nemzeti kegyelet.

Küzdve hultak el azon honfiak, kik e hantok alatt aluszszák csöndes álmaikat, kiknek példáit látva, lehetetlen, hogy fel ne gyuladjon szivünkben a szent hazaszeretet, hiszen mint az ihletett iró mondja: „E sokat hányatott haza nak földje egy nagyszerü egy dicső oltár, melyen már ezredév óta ég s folyvást lobog az áldozat tüzének lángja, minden göröngye, minden füszála egy-egy feláldozott életről szólhat.“ — Magok küzdöttek ők nem kialkudott zsoldért, nem erőszakból, hanem a szent, a legszentebb hazaszeretetből. A végső szükségbe nem jött sehonnan felénk segély, az ég is elsötétedett felettünk, el kellett buknunk, elhulltak ők de, siri nyugodalmok nem lehet boldogtalan, haláluk dicső volt s hátra maradt utódaik, nem mulasztják el meggyujtani az áldozat azon nagyszerü oltárát, melyet kegyeletnek neveznek.

Nyugodjatok csendesen megdicsőült lelkek, aludjátok végálmotokat közös édes anyánk, a föld keblében, hiszen nem sajnálhatjátok e gyarló földi életet ama dicsőségesért.

Ime, példák állanak előttünk honfirársaim, az elhunyt, itt nyugvó megdicsőültek példái.

Meritsünk belőlük kiolthatatlan lángoló hazaszeretetet, szükségünk van nekük erre, hisz a népek oceánjában mint hullámverte sziget állunk fenn. Legyünk törhetetlenek, ha jogainkból csak egyet is megcsonkitani merészelne a zsarnoki hatalom, ragaszkodjunk hévvel, kitartással e földhöz, melyen kivül nincsen számodra hely, tartsuk meg s vessük mélyen szivünkbe az egyenlőség, testvériség, szabadság szent eszméit, mert mint a költő mondja:

„. . . . nincs rokon nép, nincs barát körültünk,
Úgy rendelte azt népünk Istene,
Hogy legyen e föld egyetlen hazánk,
Melyhez tapadva forrón ugy vagyunk,
Mint egy szigetre sarjadt rengeteg,
Melyen egy üdvért s elvért vérezünk,
Mint Krisztus sirján a keresztesek.

Felolvasta: **Sarkadi Nagy Imre.**

— **Márczius 15-ét** Budapesten az egyetemi ifjuságon kivül a honvédmenház lakói s a függetlenségi kör is megünnepelte. A menetben, melyet az ifjuság a kerepesi temetőben rendezett, a honvédmenház s a függetlenségi kör, küldöttségileg vett részt. — Az egyetemi ifjuság 2 órakor vonult ki a kerepesi temetőbe, zászlókkal. Az első beszéd Forinyák Géza sirjánál, az ifjuság halottjánál tartatott, innen a menet a vértanuk sirját kereste fel, végre a harmadik beszéd Batthyányi mausoleumánál tartatott. Este a Hungáriában diszes bankett volt.

— **Márczius 15-ét** tegnap d. u. ünnepelte meg a nagyváradi jogakadémia ifjusága. Az ifjuság e szép kegyelete elismerést érdemel. Az ünnepély d. u. ½ 3 órakor a jogakadémia disztermében vette kezdetét, hol Gottlieb Mór a „Szabadság“ munkatársa felolvasást tartott. Ezután a Nagy Sándor József emléktáblája elé vonultak, hol Lázár Kálmán mondott beszédet. Innét a Rulikovszky Kázmér sirjához mentek, a hol Balogh Győző beszélt. Az ünnepély méltó volt márczius 15-éhez!

— **A márczius 13-án** Bécsben elesett szabadsághősök sirjait a bécsi tanuló ifjuság ez évben is felkereste e nagy nap 30-ik évfordulóján. Az ottani tanulóifjuság majd minden egyesülete sietett leróvni a kegyelet adóját a népszabadság vértanuinak emleke iránt. Az emlékszoborra fekete-vörös-arany szinü szalaggal ellátott babérkoszorut helyeztek, a melyen e felirat volt: „A bécsi német tanulók egyesülete, 1878. márczius 13.“ Magánosok is számos koszorut raktak a drága hantokra.

A mi ünnepélyünk.

— Márc. 15. —

Elhangzott a dal, megszünt az ének s a halái tanyaján ismét ur lett az a borzasztó megható csend, mely az utókort kegyeletre inti. —

Hogy is volt csak 30 év előtt?

Hajh! dicső napok voltak azok! csaknhogy a dicsők nyomában a kétségbeesés sötét napjai következtek.

Oly sok vér öntözte már e haza megszentelt földét, oly sok köny hullott már ennek hantjaira, — hogy ha minden cseppvér, hogy ha minden cseppkönyodafönn megszámláltatott volna, bizony a gazok nem ülnének diadalt a mi tehetetlenségünk felett!

Debreczen város közönsége lerótta ismét a kegyelet adóját az 1849. aug. 2-diki csatában elesett névtelen félistenek sirjánál. Máskor is megtette ezt, máskor is elzarándokolt a dicsőség csöndes tanyájához, de ily óriási tömeget, de ily lelkesedést azok a szerény sirhalmok még aligha láttak.

Már délután 2 órakor nagy tömegekben gyült a közönség a főiskola előtti térre; és háromnegyed háromra már oly óriásivá nőtte ki magát, milyet legjobb reménynyel sem várhattunk.

Ekkor megindult a menet. — Ott volt a városi tüzoltó testület disz egyenruhában, zenekara azt a szivet inditó, csatára tüzelő dalt harsogtatta, melynek neve „Kossuth-induló.“ Testületileg ott volt: a függetlenségi kör, vezérként ott ragyogott a főiskolai tanuló ifjuság énekkara és tüzoltó egylete; önképző köre elnöke vezetése alatt, — hisz ez soha sem hiányzik ott, a hol dicső példákon lelkesedni kell! — s ott voltak, megfogyva bár, de törve nem, a régi dicső gárda, a 48-diki egyenruhás honvedek; az iparos ifjak önképző és betegsegélyző egylete.

A közel s távoli vidékről besereglett hazafiak, kiket a kegyelet csillaga vezérelt az üldözöttek sirjához. S ott volt két üldözött testvérünk, két szerencsétlen török is, egyik nő, másik férfi, kik otthon mindenüket elvesztven, ide jöttek könyörületes szíveket keresni.

A siroknál aztán ugy, a hogy lehetett, sorakoztunk, s a főiskolai énekkar rá zenditette a „Szózatot“. Ezután Bögös Lajos lépett egy magasabb sirbombra, honnan hatalmas hangon szavalta Illyés Bálintnak „Egy szabadsághős felett“ czimü gyönyörü és hangulatteljes költeményét. Ezután lépett fel Szuhy Vincze s Tóth Kálmánnak „Előre“ czimü örökszép költeményét szavalta el. Ezután a főiskolai énekkar „Szentelt hantok“ czimü s Mosonyi által irott éneket énekelte. Ekkor lépett fel Sarkady Nagy Imre s a Bögös Lajos által irott „Emlekbeszédet“ olvasta fel, mind a mü, mind az előadás kitünő volt s többször hangzott fel a riadó éljenzés. (Lapunk élén közöljük. Szerk.)

Ezután Varga Lajos szavalta Kunságinak „Fiamhoz“ czimü remek költeményét,

NEMZETI DAL.

— 1848. márc. 15. Petőfi Sándortól. —

Talpra magyar, hí a haza!
Itt az idő, most vagy soha!
Rabok legyünk vagy szabadok?
Ez a kérdés, válaszszatok! —
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Rabok voltunk mostanáig,
Kárhozottak ősapáink,
Kik szabadon éltek haltak,
Szolgaföldben nem nyughatnak.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Sehonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer.
Kinek drágább rongyélete,
Mint a haza becsülete.

A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Fényesebb a láncnál a kard,
Jobban ékesíti a kart,
És mi mégis láncot hordunk!
Ide veled, régi kardunk!
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

A magyar név megint szép lesz,
Méltó régi nagy hirébez,
Mit rá kentek a századok,
Lemossuk a gyalázatot.
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket:
A magyarok istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk.

Szavalta **Torma Károly.**

FIAMHOZ.

— Irta: **Kunsági.** (Illéssy György.) —

Ha majd felnősz, reményim rózsabokra,
Én kis fiam, kis fürge gyermekem,
S értelmesen tekinthetsz e sorokra,
Miket ugy fájt megirni énnekem:
Hadd légyen e fájó szavak intése
Márvány-betük gyanánt szivedbe vésve:
Akármikép bánjék a sors veled,
Kossuth nevét soha el ne feledd.

* * *

Bár volt elég nagy — név — teremtő vésze,
Keveset bir ilyent Arpád hona;
Magas ez, mint Lomnicznak sziklabércze,
S mély érzelmü, mikéut a nagy Duna.
Nemcsak magas, szilárd is, mint a Kárpát,
S mély érzelmét máig ki nem találták. —
Óh bármikép bánjék a sors veled,
Kossuth nevét soha el ne feledd.

* * *

Ha láttad vón, ki e nevet viselte,
Láttad vala országgyüléseken.
A tömegen felül magaslik lelke,
Ihlet lőn benne testté gyermekem.
Mig elmondá ékes beszédét ajka.
Csodálattal nagyok csüggének rajta. —
Óh bármikép bánjék a sors veled,
Kossuth nevét, fiam, el ne feledd.

* * *

Hogy lelkesült csatára lángszavától,
Hogy lelkesült huszár, gyalog, tüzér!
Hány gyönge lett hőssé, hány gyáva bátor!
E név fiam, zászló volt és vezér.
S ha fellobbant káros viszálynak üszke,
Hogy meghajolt, ha közbeszólt a büszke!
Óh bármikép bánjék a sors veled:
Kossuth nevét, fiam, el ne feledd.

* * *

Kibujdosott! Nem vitt aranyt magával,
Sok szenvedés várt rája odakinn;
De nem töré meg hősségét a távol,
És nem fogyott el a méz ajakin;
A kik szavát hallgatni felgyülének,
Halántéki körül babért füzének.
Oh bármikép bánjék a sors veled,
Kossuth nevét, fiam, el ne feledd!

* * *

Babérral kinn, tövissel a hazában,
Szuró tövissel könyezett e név,
Hirére sok vágyott, s mivel hiában,
Dicsőségét rongyossá tépdelik.
De bár szennyezze undok kigyó mérge,
Tapossa bár irigység sárba, vérbe:
Bármint bánjék, fiam, a sors veled, —
Nagy lesz az ott is, — és te ne feledd!

Szavalta **Varga Lajos.**

melyben a versszakok végén előjövő refraint „K o s s u t h n e v é t, fiam, e l n e f e l e d d" oly kitünő éljenzéssel fogadta a közönség, hogy perczekig nem lehetett folytatni az előadást. Végre a „Hymnusz"-t éneklé az énekkar, mit a tüzoltó zenekar által előadott :ma zárt be.

Oly megható, oly nagyszerü volt ez ünnepély, hogy bizony könyet csalt a szembe s török testvérünk is velünk együtt sirt. És miért ne? Hiszen ő is azt vesztett, a mit mi: hazát!

Majd a temetőből visszamentünk a főiskola elibe s az emlék-kertben levő honvédemléket állottuk körül. Itt a főiskolai énekkar „Dalszabadság" czimü dalt énekelte; azután T o r m a Károly szavalta el Petőfink „Talpra magyar" czimü versét. Ismét és ismét felhangzott az „éljen" s ismét utána mondtuk: a magyarok istenére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk.

Végre a „Huszár-dalt" éneklé a főiskolai énekkar s ezzel berekesztetett az ünnepély.

Kötelességünk megemlékezni még a kegyelet gyönyörü tényéről, nevezetesen arról, hogy S i n k a Istvánné, Kertész Mária urnő a honvédsirra, és K a c s k o v i c s Ivánné ő nagysága az emlékkertben levő honvédemlékre egyegy koszorut tettek s ezzel honleányi érdemeik koszorujába egy örökké ragyogó gyöngyszemet füztek.

Az az isten, ki az igaz ügyet elbukni nem hagyja, az az isten, ki ősapáinkat viharban, vészben megtartotta, az az isten, ki a lelkesedés tüzét kebleinkben soha kialudni nem hagyja: a magyarok nagy istene áldja meg mindazokat, kik e nagyszerü ünnepély emeléséhez járultak!

H e g y k ö z i.

Tiszteljük a jó szabolcsiakat!

— Nyilt levél a „Debreczen" szerkesztőjéhez. —

Debreczen, márcz. 15.

Tisztelt Barátom, polgártárs! Hazafias örömmel vettük ma a „Debreczen" rendkivüli kiadását, s valóban annak tartalma méltó e nagy naphoz, márc. 15. emlékéhez.

Azonban sajnosan érintett bennünket a 48-iki hivatalos „Közlöny"-ből Szabolcsmegyéről közlött cikk. Ismerem én is azt egész terjedelmében. „Egy reform. pap" alairással jelent meg, s célja ébresztés volt.

Ma már nem kell Szabolcsot ébreszteni. Ott áll annak minden fia a sikon, a hol a hazafias érzület azt követeli. Magyarabb érzésü, gondolkozásu és tenni kész hazafiakat nem kivánhatunk mai napság mi sem, mint a szabolcsiak.

Ez az igazság. Tehát — tiszteljük a jó szabolcsiakat!*)

Vértessy Lajos.

*) Ama közlemény a 30 év előtti helyzet tükrét adja vissza. Buzditási czélból, jó szádékkal iratha tott. Igen természetes, hogy az a mindig tisztelt hazafias szabolcsi polgártársakra egyátalában nem illik. S z e r k.

UJDONSÁGOK.

* **A függetlenségi párt** elnöksége márcz. 15-ke alkalmából ü d v ö z l ő i r a t o t intéz Hazánk legnagyobb fiához, **Kossuth Lajoshoz**. Magyarország egykori nagy kormányzójára bizonyára az egész nemzet hálás kegyelettel gondolt e napon, a szabadság ünnepén.

* **A török menekültek**, kik városunkban tartózkodnak, ritka szivélyes fogadtatásban részesülnek itt. Egyik helyről a másikra hivják őket, s ruházattal, élelemmel látják el. A részökre meginditott adakozás mintegy száz frtot eredményezett eddig. Mint értesültünk a tegnap megtatott honvédbálon is megjelentek, megelőzőleg pedig a délután folyamában a márc. 15-ki ünnepélyben is résztvettek. Városunkból ma vagy holnap utaznak el a fővárosba, onnan pedig pár napi tartózkodás után visszamennek hazájukba.

* **A főiskolai ifjuság** tegnap ismét lerótta háladóját a 48-ban elesett honvédek iránt, kivonulván a honvéd sirokhoz. Ezen ünnepély, mint mindenki tudja, a kegyelet ünnepélye; ebből kifolyólag tehát szükségképen a komolyság jellegét kell annak magán viselnie. Szent komolysággal ülte azt meg az ifjuság, régtől fogva. Szent komolysággal készült azt tegnap is megülni; azonban sajnosan kell kinyilatkoztatnunk, miszerint némelyek tulakarva járni az ifjuság eszén; vagy a feltünési vágy, vagy pedig, hogy az ünnepélyt megutáltassák, — mit ugyan feltenni egyáltalában nem akarunk — ugy a jobb érzelmü közönség, mint a tanuló ifjusággal: valóságos farsangi menetté, bohózattá akarták azt, sőt részben tették is. És épen azért, mert a tanuló ifjuság, régi szép szokásától, ez ünnepélyt kegyeletesen, szent komolysággal megtartatásától nem akart eltérni: vált külön, és a régiekhez hasonló bevonulása által visszaidézte emlékünkbe az ez előtt megült mártius 15-iki ünnepélyeket. Midőn tehát ezt nyilvánosságra hozzuk, nem mulasztjuk el felkérni az illetőket, miszerint jövőre igyekezzenek az ifjusággal kezet fogva müködni, s az által az ünnepély fényét emelni. **Több felsőbb tanuló.**

* **Érdekes szinházi estének** lesz holnap vasárnap, egyszerre élvezhetjük két legjobb népdalénekesünket B o g y ó t és S z a b ó B a n d i t, kikhez ha még hozzájok vesszük N y i l v a y I r m a szép dalait, ritka triot lesz alkalmunk találhatni. — Hogy az lesz boldog, ki ilyen esetben jegyet kap mielőbb, azt mondanunk sem kell.

* **Halálozás**. Sulyos csapás érte Ottlik Ede t. polgártársunkat, szeretett fia elhunytával. A család következőképen jelenti gyászát. „A legmélyebb fájdalommal tudatjuk szeretett fiunk: **Ottlik Zoltán** 11 hónapos korában két heti nehéz szenvedés után ma reggel történt gyászos elhunytát. A megboldogult kisded temetése holnap, márcz. 17. d. u. 3 órakor tartatik a ref. egyház szertartásai szerint, az ártatlan halott földi részei a timárutczai 2297. sz. alatti háztól a czeglédutczai temetőbe fognak örök nyugalomra letétetni. — Mely végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat s ismerőseinket bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen, 1878. márcz. 16. O t t l i k Ede s neje: M i h á l c z Rozina, gyermekeink: Sándor és Erzsébet nevében is. Béke porainak! —

* **A főiskolai muzeum** hónaptól kezdve minden vasárnap d. e. 10—12 óráig nyitva lesz a közönség számára, kivéven a szünidőt és az olyan vasárnapot, melyen urvacsorája osztatik. Debreczen 1878. márt. 16. Kovács János.

* **Nyilt köszönet**. B u d a h á z y A n t a l ur, a debreczeni „önkéntes tüzoltó-egylet" l e e n d ő z á s z l ó j á r a **5 forintot** adományozott, melyért az egylet nevében hálás köszönetet nyilvánit F ü h r e r titkár.

* **A müvészet barátaihoz**. Hétfőn M o l n á r György b u c s u é s j u t a l o m j á t é k a leend, miről a komolyabb müvészet élvezői, bizonyára nem fognak hiányzani.

* **Gyászjelentés**. Fájdalomtelt szivvel jelentjük drága jó nőm **Hofman Szaniszlóné**, született: K o b o s z i l E l e o n o r a egy havi sulyos szenvedése után márc. hó 16-ik napján d. u. 2 órakor, életének 53-ik, házasságunk 26-ik évében történt gyászos kimultát. A kiszenvedettnek hült tetemei f. h. 18-án h é t f ő n d é l u t á n 3 órakor fognak, a Teleky (szép) utczán 2174-ik sz. háznál előbb tartandó római cath. gyászszertartás után a szentannai sirkertbe az örök nyugalomra vitetni. Mely végtisztességtételre az elhunytnak rokonait s számos jó ösmerőseit tisztelettel meghivjuk. Debreczen, 1878. márcz. 16. Az elhunytnak bánatos férje H o f m a n Szaniszló s gyermekei: Hofman Stázi, Sándor s Viktor.

* **Uj vendégek.** Pár nap mulva érkezik meg Blau és Barcsay Sarolta hegedümüvész és müvésznő is, kik e hó 20-án fognak fellépni szinpadunkon. Blau „boszorkány táncz"-a még most is feledhetetlen, melyet már hallottunk tőle egykor szinpadunkon. S most még inkább érdekesebb lesz hangversenye, midőn egy fiatal szép kis müvésznőt is sikerült ez alkalomra megnyernie.

— **Az „athletikai klub"** m. t. müködő és pártoló tagjai tisztelettel felkéretnek, hogy a holnap délután 2 órakor tartandó közgyülésre annyival is inkább megjelenni sziveskedjenek, mert a közgyülés tárgyain kivül egy más fontos ügy is meg fog beszéltetni. T ö b b m ü k ö d ő t a g.

* **Gyászhir**. Részvéttel közöljük a következő családi gyászjelentést· Fájdalomtól megtört szivvel tudatjuk felejthetetlen kedves leányunk illetőleg kis testvérünk **Amáliának** folyó hó 14-én éjjeli 12 órakor, életének $3^1/_2$ évében, 14, de különösen 3 napi sulyos kinok közt agylobban történt gyászos elhunytát. A kis ártatlan földi részei folyó hó 17-én délután 3 órakor péterfiautcai 836. sz. házunktól a reform. vallás szerinti rövid ima után a ceglédutcai sirkertbe fognak örök nyugalomra letétetni. Mely gyászos szertartásra rokonainkat, barátainkat s ösmerőseinket bánatos szivvel meghivjuk. Debrecen, 1878. márczius 15-én. S z i k s z a y L a j o s és nőm B a r c s a y Amália; gyermekeink: Géza, Lajos, és Vilma nevében is. Béke az elhunyt porainak!

* **Meghivás**. A „kereskedő ifjak önképzőegylete" f. év márczius 24-én délután 3 órakor tartandja meg évi rendes közgyülését az egylet helyiségében; melyre a tagok ezennel meghivatnak. — A választmány.

* **Egy magyar** kalap tegnap a „Honvédbál-ban eltévedt, ha talán valaki cserekép magával vitte, a tulajdonos fölkéri, miszerint sziveskedjék átaladni a „Debreczen" kiadóhivatalába, számolván az illető köszönetére.

* **Áthelyezés**. A m. k. 80-ik honvéd dandár altisztképző tanosztálya tegnapelőtt Zilah, Kálló, és Boros Jenőről 1 százados, 15 alantos tiszt és 127 legénnyel ide megérkezett. A tanosztály parancsnokságával a 46-ik zászlóalj parancsnok felügyelete mellett Kónya Lajos 45-ik z. a. honv. százados bizatott meg.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

Vasárnap **Bogyó Alajos bucsu és vendégjátékául adatik:**

A SZILAJ BETYÁR

népszinmü, melyben az eredeti népdalokat a helybeli általánosan kedvelt Oláh Józsi népzenetársulatának kisérete mellett énekli. Végül S z a b ó B a n d i ismert kedves dalaival adatik: **„Egy nő, ki az ablakon kiugrik."** Népszinmü.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

(Szerkesztő lakása: kismesterutca 1385. sz. a.)

SESZTINA LAJOS

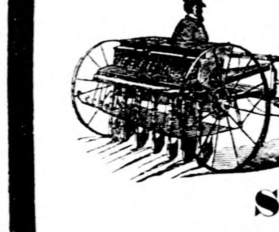

mint

CLAYTON

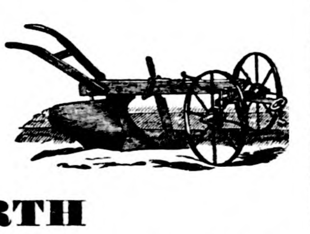

és

SHUTTLEWORTH

angol gazdasági gépgyárosok d e b r e c z e n i k é p v i s e l ő j e

ajánlja ezen gyár

g ő z m o z d o n y a i t, g ő z c s é p l ő-g é p e i t, j á r g á n y-c s é p l ő g é p e i t, uj szerkezetü sorban v e t ő g é p e i t, e k é i t, b o r o n á i t, k u l t i v á t o r o k a t, f ü k a s z á l ó és g a b o n a a r a t ó gépeit, s z é n a g e r e b j é i t, t i s z t i t ó r o s t á i t és egyéb gazdasági gépeit a legjutányosb árakon.

Képes árjegyzékek kivánatra ingyen és bémentve küldetnek.

100. 1—3.

BORSÁNYI VIKTOR

gazdasági gépész

Debreczen, n.-váradutcza 2203. sz.

Ajánlja a n. é. gazdaközönségnek kitünő jó szerkezetü G u b i t z és P e r g e-féle e k é i t, Hovard boronáit, szecska s répavágóit, Strobl és Backer-féle rostáit, konkoly és bökkönyválasztóit, tengeri morzsolóit és egyéb gazdasági gépeit.

Elvállal mindenféle gépjavitásokat, vasesztergályos munkák, tengelyek, perselyek készitését, g ő z h e n g e r e k k i f u r á s á t, gőzkazánokba uj c s ő f a l a k, t ü z s z e k r é n y e k s c s ö v e k behelyezését sat.

Rosta, konkolyválasztó, tengerimorzsológépek napibér mellett használatra is kiadatnak. 4—10

Egy S h u t t l e w o r t h-féle 10 l ó e r e j ü g ő z m o z g o n y, egy körfürész gép és egy cserépgyárba való sárgyuró gép jutányos áron eladó.

Értesités.

Tisztelettel értesitem a t. cz. tejfogyasztó közönséget, hogy reggeli tej literje 12, esteli tej literje 10 kr. Cserepes virágok, veteménymagvak, Georginia t ö v e k minden szinben. C a n n a i n d i k a. Gladiolis hagymák kaphatók.

Otrokocsi Végh János.

96 2—3

A Wilhelm-féle

Schneebergi növényszörp gyógyerejü havasi füvekből a tüdő és mell mellnek

orvosi utasitás szerint készitve, a legjobb óvszer a lélegzési szervek megbetegedésénél, gége és torokbajoknál, legyenek azok, idültek is; továbbá szamárhurut, rekedség vagy nyakfájdalmaknál.

A gége és tüdő takhártyáinak nagymérvü sérülései meglepő gyorsan gyógyitva lesz, ugy ha a

Wilhelm schneebergi növényszörp

használása folytán tüdővész soha nem következhetik be.

A Wilhelm féle schneebergi növényszörp megmozgatja a gyomor takhártyáit, ugy hogy a fokozott étvágy, az ételek jól emésztése által általános javulás áll be, s e folytán a rosz vérvegyülés következtében keletkezett ideges bajok mellőztetnek.

A Wilhelm-féle növényszörp a világpiaczon minden kisérletet kiállott az 1855. év óta, számos orvosi bizonyitvány bizonyitja előnyösségét, biztos hatását, s nagy kelendősége világos bizonysága gyógyerejének és közkedveltségének.

Azon t. vevők, a kik az általam 1855. óta készitett **valódi** schneebergi növényszörpöt óhajtják, sziveskedjenek világosan a

Wilhelm-féle schneebergi növényszörpöt kérni.

Csak akkor saját gyártmányom, ha minden üveg ily pecséttel van ellátva

Ezen védjegy hamisitója a törvény büntetése alá esik.

Utasitás minden üveghez adatik.

Egy lepecsételt eredeti üveg ára 1 frt 25 kr. és mindenkor friss állapotban kapható egyedüli készitőjénél

Fr. Wilhelm, Apotheker in Neunkirchen, Nieder-österreich.

61. 2—3.

A csomagolás 20 krral számittatik.

A valódi Wilhelm-féle növényszörp kapható csupán az én t. bizományosaimnál:

Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil**, gyógysz. Budapesten: **Török József**, gyógysz. Nagyváradon: **Nyiri György**, gyógysz. Gyöngyösön: **Mersits Ferencz**, gyógysz. Miskolczon: **Ujházy Kálmán**, gyógysz. uraknál.

A hatvanutczai kertben

5 kapa jó karban levő **szöllő** pajtával szüretelő edényekkel eladó. Értekezhetni csapó-utczán a tulajdonos „iparegyesületi takarék és hitelintézettel" hivatalos órákban.

Dr. Handler Mór

orvos és sebésztudor, szülész és szemész,

gyógyit gyökeresen fényes s tartós siker b i z t o s i t á s a mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az önfertőzésnek minden következményeit, u. m.: az ingerlékeny gyengeséget, az ondófolyást, különösen a

t e h e t e t l e n s é g e t

(elgyengült férfierőt).

2) hugycsőfolyásokat (még idülteket is), a nemzőrészek bujakóros fekélyeit és másodrendü bujakórt minden alakjaiban és elcsufitásaiban;

3) hugycsőszükületeket;

4) fris s idült nyákfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfolyást,

5) bőrkiütéseket;

6) a hugyhólyag betegségeit és mindannemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3 órától 5-ig, és este 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2. sz. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) 1. emelet, bemenet a lépcsőn.

☞ Dijjal ellátott levelekre azonnal válaszoltatik, és a gyógyszerek megküldetnek. 2—100

Márczius 1-én a

200,000 frtos főnyereményt

egy általunk kiadott igérvény nyerte.

Igérvények.

Hitel sorsjegyekre	Bécsi sorsjegyekre.
csak 4 f. 50 kr. és 50 kr. bélyeg.	csak 2 frt. és 50 kr. bélyeg.

Kettő együtt csak 6 frt s a bélyeg.

Főnyeremény **400.000 frt.** Főnyeremény

Huzás 1878. április 1.

Bécs MERCUR Bécs

Váltó-iroda és kiadóhivatal

Wollzeile 13. Wollzeile 13.

CH. COHN.

99. 1—12.

Hirlapeladás.

Hofman Szaniszló kereskedésében naponként következő hirlapok kaphatók:

A „Hon"	„Ellenőr"
„Budapest"	„Közvélemény"
„Bolond Istók"	„Magyar Hirlap"
„Borszem Jankó"	„NeuesPesterJournal"
„Debreczen"	„Pesti Napló"
„Debreczeni Ellenőr"	„Paprika és Képeslap"
„Délibáb"	„Polgártárs"
Debr.-Nagyv. Ertesitő	„Üstökös"
„Egyetértés"	„Vasárnapi Ujság"

Ugyanott minden hirlapra előfizethetni.

Eladó ház.

Nagy-Hatvanutca elején két utczára néző 1099. sorszámu Valics Antalné-féle ház bel- és kültelkével együtt szabadkézből előnyös feltételek alatt eladó. Értekezhetni róla csapóutcza, 361. sz. a. lakó ügyvéd NAGY FERENCZ-czel.

Bécsből.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Bécs, febr. 15. 1876.

Az ön által készitett antiartritikus, antirheumatikus vértisztitó theájának részeit **megvizsgáltam, és annak gyógyerejét** csak **ajánlhatom.**

Fenzl Eduárd m. k.

cs. kir. kormányzó orvos. R. d. r. Anna r. II. Czudr. d. i. Kr. O. off. d. mex. Q. R. d. bras. Chr. O. u. d. belg. L. O. Ph. é. med. Dr. a bécsi egyetemen a növénytan nyilv. r. tanára, a tud. ak. tagja stb. stb.

Megvizsgáltatott, használtatott s gyógyerejünek elismertetett a következő orvosok által: D r. V a n K l o g e r Bukarest, D r. R u s t Bécs, D r. R ö d e r Bécs, D r. M ü l l e r J á n o s Berlin, D r. A. G r o y e n New-York, D r. R a u d n i t z Bécs, D r. H e s z Berlin, D r. L e h m a n Wieselburg, D r. W e r n e r Breslau, D r. M a l l i c h Grubisnopolje; gyakorló orvosok által: H i l g e r Nachling, R u s z e g e r Abtenau, T r u c h h o l c z Marczaly, J a n k o v i c z Nákófalva, és még több mások,

1. Rheumaticus bajoknál,
2. Köszvénynél,
3. Alsérveknél a sokat ülőknél,
4. A máj bajainál s nagyobbodásánál,
5. Kiütéseknél,
6. Bujakórnál,
7. Előkészitőül az ásványvizek használatához,
8. Pótolja az ásványforrásokat.

Egyedül valódi készitője

Wilhelm Ferencz,

neunkircheni gyógyszerész.

Egy csomag 8 adagra osztva, orvosi rendelet szerint készitve, különféle nyelven irt utasitással 1 frt, bélyeg és csomagolás külön 10 kr.

Óvás. Hamisitások kikerülése végett csakis Wilhelm antiarthritikus, antirheumatikus vértisztitó theája veendő, mert az antiarthritikus antirheumatikus kifejezésekkel üzik a legtöbb csalást és utánzást.

A valódi Wilhelm-féle nevezett thea a következő czégeknél kapható.

Debreczenben: **Dr. Rothschnek V. Emil**, gyógsz. Budapesten: **Török József**, gyógysz. Budapesten: **Thallmayer A.** s társa. Csaba: **Biener B.** Eger: **Köllner Lőrincz** gyógysz. Nagy-Váradon: **Janky Antal**. Gyöngyösön: **Mersits Ferencz**, gyógysz. Miskolczon: **Ujházy Kálmán**, gyógysz. Nagy-Bányán: **Haracsek J.** gyógysz. Nyiregyházán: **Fischer Gyula**, gyógysz. Sátor-Alja-Ujhely: **Teutsch József**.

67. 2—5.

INGYEN!

Épen most jelent meg a maga nemében egyetlen mü

„AZ ÖNSEGÉLY"

hü és megbizható tanácsadó a nemi részek minden betegségeiben Dr. Ernszt L. hasonszenvi orvostól.

E mü mindazoknak oktatást és segélyt nyujt, kik kora ifjuságukban titkos bünt vagy tulságos kicsapongásokat követtek el, a jelenleg gyöngeség-, és szétbomlott idegrendszerben szenvednek, korai tehetetlenség által vannak utolérve, vagy ennek közeli bekövetkeztétől tarthatnak.

Azok is, kik hajhullásban, bőrkiütések-, bujasenyves köszvény-, hólyag-bántalom-, nehéz légzés és emésztés-hiányban szenvednek, vagy, pedig kiknek teste tulságos higanykészitmény-adagolás által el van gyöngyitve, szenvedésükben teljes gyogyulást találnak.

Ezen könyv ugyan minden könyvkereskedésben 2 frtért kapható, de azok, kik annak értékéről meg akarnak győződni, abból kivánatra igen érdekes, képekkel ellátott kivonatot kapnak tőlem ingyen beküldve,

Dr. Ernst L. Budapest, kétsas-utcza 24.

Sohase vesse magát alá a beteg semminemü orvosi gyógykezeltetésnek, mig ezen ingyen-kivonatból tanulságot nem meritett. 18. 1—?

INGYEN!

Kiadó tulajdonos: a debreczeni függetlenségi párt.

Debrecen, 1878. Nyomatott Tiszai Dániel örökösei könyvnyomdájában.